Als Lale wint dan heeft Fortuyn ook een beetje gewonnen

Posted on 28 mei 2022 by Sujet Shams

Pim Fortuyn. 20 jaar na zijn dood bleek dat hij niet de harten van iedereen wist te stelen. Ik vond het fascinerend te zien hoe jonge vrouwen met een migratieachtergrond uit de islamitische cultuur terugkeken op Fortuyn. Als politicus was hij degene die de meeste kritiek had op de islam en op de immigratie. Maar wat sommigen graag vergeten, is dat hij het ook opnam voor de vrouwen uit de islamitische cultuur. Hij zag ze liever emanciperen dan dat ze bleven leven als ontheemden in de Nederlandse samenleving, gewikkeld in een groot stuk textiel.

Wat vinden wij nu, 20 jaar na zijn dood, van zijn mening over die vrouwen die volgens hem onderdrukt werden? Mijn generatie heeft hem weliswaar niet heel bewust meegemaakt, heeft slechts vage herinneringen aan de nasleep van zijn dood, maar heeft toch genoeg meegekregen van de recente geschiedenis om zich een mening te vormen over de betekenis van Fortuyn.

Traumatisch

Kauthar Bouchallikht heeft in ieder geval traumatische jeugdherinneringen overgehouden aan de sfeer rond Fortuyn. Ik noem deze GroenLinks-politica en intersectioneel klimaatactivist als voorbeeld, omdat zij een stem is van mijn generatie die de verhalen over Fortuyn kan navertellen vanuit een soort persoonlijke belevenis. En dat deed ze, op Twitter.

'Over de doden niets dan goeds?' Neen. Kauthars hart wist hij niet te stelen. En net zoals zij zijn er velen die een heel ander beeld van hem schetsen dan ik heb.

Reconstructie

We leven in een tijd waarin de reconstructie van de Geschiedenis aan de orde van de dag is. Een reconstructie houdt in dat we een beeld van vroeger opnieuw gestalte geven in onze verbeelding. En ik wil weten hoe dat gebeurt met het beeld van Fortuyn. Dat beeld is van invloed op de generatie van nu die nog niet geboren was toen Fortuyn leefde.

In de media kwamen allerlei aspecten van Fortuyn aan bod. Was hij een aangename persoonlijkheid? Had hij gelijk over de toekomst? Was hij oprecht? Allerlei vragen die 'deskundigen' (vaak mensen die hem hadden gekend) stap voor stap beantwoordden.

Kauthar en ikzelf hebben hem niet gekend, maar behoren wel tot de groep over wie veel werd gesproken. De vrouwen uit die cultuur. Die nu zelf een stem hebben om daar wat van te vinden. Toen ook vast wel, maar nu de tijd vordert en we kunnen zien wat wel of niet klopte aan zijn voorspellingen, steeds meer.

Lale Gül

Opvallend was dat onlangs een jonge vrouw met een Turkse achtergrond en (net als Kauthar) opgegroeid in een traditioneel islamitisch migrantengezin de Pim Fortuyn-prijs won. Lale Gül. Dat was overigens de tweede keer, want het jaar ervoor won Fidan Ekiz dezelfde prijs.

Lale wist zich vrij te vechten uit de achterlijke culturele omstandigheden waarin zij

verkeerde. Als jonge vrouw die gewoon wilde studeren, een relatie met een autochtone jongen wilde, opinies wilde vormen en zich wilde tonen zonder een hoofddoek. Allemaal dingen die voor velen vanzelfsprekend zijn, maar waarvoor zij een ware strijd moest voeren, die ze beschreef in haar roman *Ik ga leven*. Zelfs hier in het vrije Westen bleek dat moeilijk te zijn. Zij heeft een ander beeld overgehouden van Fortuyn dan Kauthar, die zich door hem juist onveilig voelde en haar toekomst somber inzag.

Intenties

Waarom zijn vrouwen met een identieke achtergrond het fundamenteel oneens met elkaar over de invloed die Fortuyn zou hebben gehad als hij was blijven leven. De een had het gevoel dat hij haar rechten afnam, terwijl de ander aan zijn woorden juist hoop ontleende voor haar vrijheid.

Het lijkt me duidelijk dat de een meer gesteld is op die vrijheid dan de ander. Het is jammer dat een groot probleem dat Fortuyn aankaartte door Kauthar wordt afgedaan alsof het nooit heeft bestaan. Nog steeds. En het is bijzonder te zien hoe Lale in haar boek een autobiografisch verhaal vertelt dat de constatering van Fortuyn stevig bewijst.

Mij is wel eens verteld dat Fortuyn het weliswaar opnam voor de rechten van die vrouwen, maar dat hij dat alleen maar deed als onderdeel van een politiek spel om zijn kwade ideeën te rechtvaardigen. Ik weet dat het mij en misschien ook Lale weinig kan schelen wat zijn intenties waren, maar dat de uitwerking van die ideeën er juist voor zou zorgen dat iemand als Lale haar leven kon leiden zonder banale belemmeringen. Gewoon gaan leven dus.

Al zag Fortuyn de toekomst van zijn land somber in, vandaag is er meer aandacht voor Lale Gül dan voor de opvattingen van Kauthar als het gaat om strijden tegen onrecht. Want dat doen ze beiden. Strijden. Tegen wat zij ervaren als onrecht. En als Lale die strijd wint, dan heeft Fortuyn ook een beetje gewonnen en daarmee de beeldvorming over hem als persoon. Het beeld dat wij allen overdragen aan de volgende generatie.

Sujet Shams *is schrijfster en publiciste. Ze schrijft met enige regelmaat voor Wynia's Week over wat haar verrast of verbaast.*

Nog geen supporter van Wynia's Week? Doneren kan ***HIER****. Hartelijk dank!*